DET KGL. BIBLIOTEK

ÅRSRAPPORT 2021

OVERSIGT OVER TABELLER, NOTER OG BILAG

BERETNING
TABEL 1. VIRKSOMHEDENS ØKONOMISK HOVED- OG NØGLETAL
TABEL 2. VIRKSOMHEDENS HOVEDKONTI
TABEL 2A. OVERSKUD, HOVEDKONTO
TABEL 2B. MÅLOPFYLDELSE 2021
TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/OPGAVER
TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE
TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

REGNSKAB
TABEL 6. RESULTATOPGØRELSE
TABEL 7. RESULTATDISPONERING AF ÅRET OVERSKUD
TABEL 8. BALANCEN
TABEL 9. EGENKAPITALFORKLARING
TABEL 10. UDNYTTELSE AF LÅNERAMME
TABEL 11. OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT
TABEL 12. BEVILLINGSREGNSKAB
TABEL 12A. UDGIFTSBASEREDE HOVEDKONTI

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE
TABEL 13. NOTE 1: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
TABEL 14. NOTE 2: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER
TABEL 14A. NOTE 3: HENSATTE FORPLIGTELSER

INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED
TABEL 15. OVERSIGT OVER AKKUMULERET RESULTAT FOR INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

TILSKUDSFINANSIEREDE AKTIVITETER
TABEL 16. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET AKTIVITETER (UNDERKONTO 97)
TABEL 16A. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET FORSKNINGSVIRKSOMHED (UNDERKONTO 95)

IT-OMKOSTNINGER
TABEL 17. IT-OMKOSTNINGER

SUPPLERENDE BILAG
DOKUMENTATIONSNOTAT VEDR. DISPOSITIONER PÅ § 21.31.04.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. PÅTEGNING 5
2. BERETNING 7
2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN 7
2.2 LEDELSESBERETNING 9
2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER 14
2.4 MÅLRAPPORTERING 16
2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR 33
3. REGNSKAB 36
3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS 36
3.2 RESULTATOPGØRELSE MV. 36
3.3 BALANCEN 39
3.4 EGENKAPITALFORKLARING 41
3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME 42
3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT 42
3.7 BEVILLINGSREGNSKABET 43
4. BILAG 46
4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE 46
4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED 48
4.3 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED 48
4.4 IT-OMKOSTNINGER 50
4.5 DOKUMENTATIONSNOTAT VEDR. DISPOSITIONER PÅ § 21.31.04. 51

1. PÅTEGNING

1. PÅTEGNING

ÅRSRAPPORTEN OMFATTER

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Det Kgl. Bibliotek, CVR-nr. 28 98 88 42, er ansvarlig for § 21.31.13. Det Kgl. Bibliotek og § 21.31.04. Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2021.

PÅTEGNING

Der tilkendegives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Sted, dato 16.03.2022

Underskrift

Direktør Svend Larsen

København, 16.3.2022

Underskrift

Departementschef Dorte Nøhr Andersen

2. BERETNING

2. BERETNING

2.1 PRÆSENTATION AF VIRKSOMHEDEN

Det Kgl. Bibliotek er en statsinstitution under Kulturministeriet med hovedadresser i Aarhus og København.

Det Kgl. Bibliotek blev oprettet pr. 1. januar 2017 ved en sammenlægning af de tidligere institutioner Det Kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket. Forud for denne sammenlægning blev Danmarks Kunstbibliotek indfusioneret i Det Kongelige Bibliotek og Det Administrative Bibliotek blev ressortoverført fra Uddannelses- og Forskningsministeriet til Kulturministeriet / Det Kongelige Bibliotek.

I 2018 blev Aarhus University Library' s medarbejdere, Københavns Universitetsbiblioteks medarbejdere på Humaniora og Science virksomhedsoverdraget til Det Kgl. Bibliotek. Yderligere blev biblioteksfunktionen i KVINFO indfusioneret. I 2019 blev varetagelsen af Det Nationale licenskonsortium overflyttet fra Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek til Det Kgl. Bibliotek, og senest er Roskilde Universitetsbiblioteks medarbejdere virksomhedsoverdraget i 2021.

Det Kgl. Bibliotek varetager i partnerskab drift og udvikling af universitetsbiblioteksopgaver via samarbejdsaftaler med følgende universiteter: Aarhus Universitet, IT Universitetet, Københavns Universitet og Roskilde Universitet.

Det Kgl. Bibliotek har via aktstykker i 2020-21 endvidere overtaget ansvaret for de tekniske, drifts- og udviklingsmæssige aspekter af bibliotekssystemet for Copenhagen Business School, Københavns Professionshøjskole og Det Kongelige Akademi.

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek, og virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden. Som universitetsbibliotek leverer Det Kgl. Bibliotek service, der understøtter forskning og undervisning på Aarhus Universitet, Københavns Universitet, IT-Universitetet og Roskilde Universitet. Som nationalbibliotek indsamler, bevarer og tilgængeliggør Det Kgl. Bibliotek kulturarv i form af tekst, billeder og lyd, i både fysisk og digital form. Som overcentral for de danske folkebiblioteker leverer Det Kgl. Bibliotek service, der supplerer folkebibliotekernes servicetilbud til borgerne. Som forskningsinstitution øger Det Kgl. Bibliotek kendskabet til kulturarven.

Lovgrundlaget for Det Kgl. Bibliotek er fastlagt i finansloven. Der findes desuden særskilt lovgrundlag for pligtaflevering af offentliggjort materiale L 1439 af 22/12 2004, tyverisikring L 248 af 8/6 1978 med senere ændringer, § 13 og 14 i LBK nr. 100 af 30/1 2013 om biblioteksvirksomhed samt forskning L 224 af 27/3 1996. Derudover er lovgrundlaget L 44 af 22/3 1897 (oprettelse af Statsbiblioteket) og L 181 af 17/5 1916 (oprettelse af Statens Avissamling i Aarhus).

Der er indgået en rammeaftale mellem Det Kgl. Bibliotek og Kulturministeriet for perioden 2020-2023. Rammeaftalen fastlægger mål for bibliotekets virksomhed i aftaleperioden og de vilkår, der gives herfor.

2.2.1 Mission

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek.

Det Kgl. Bibliotek virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden.

2.2.2 Vision

Det Kgl. Bibliotek har denne vision for bibliotekets virksomhed:

Det Kgl. Bibliotek – for alle, for alvor, forundring.

Det Kgl. Bibliotek er et særligt bibliotek, der fremmer nysgerrighed, viden og levende demokrati.

2.2.3 Hovedopgaver

Det Kgl. Biblioteks kerneopgaver er følgende:

- Digital materialeforvaltning
- Fysisk materialeforvaltning
- Bibliotheksservice
- Kulturformidling og forskning

2.2 LEDELSESBERETNING

2.2.1 ÅRETS ØKONOMISKE RESULTAT

Årets økonomiske resultat

Årets økonomiske resultat for Det Kgl. Bibliotek udviser et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Der redegøres nærmere for det økonomiske resultat nedenfor samt i afsnit 3.2.

Vurdering af det økonomiske resultat

Mindreforbruget på 0,2 mio. kr. i forhold til bibliotekets nettobevilling på finansloven svarer til 0,4 ‰.

Dette er efter Det Kgl. Biblioteks vurdering et tilfredsstillende økonomisk resultat for 2021 navnlig set i lyset af de ekstraordinært vanskelige forhold, som bibliotekets drift har været underlagt i regnskabsåret som følge af virkningerne af COVID-19.

TABEL 1. VIRKSOMHEDENS ØKONOMISKE HOVED- OG NØGLETAL

Tabel 1. Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtotal			
Mio. kr., løbende priser	2020	2021	2022
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-662,1	-671,3	-686,9
- Heraf indtægtsført bevilling	-570,8	-580,6	-586,5
Ordinære driftsomkostninger	638,7	643,0	671,9
Resultat af ordinær drift	-23,5	-28,3	-15,0
Resultat før finansielle poster	-35,5	-41,2	-27,5
Årets resultat	-0,1	-0,2	6,0
Balance			
Anlægsaktiver	726,3	698,2	680,0
Omsætningsaktiver	178,4	162,6	165,0
Egenkapital	-46,32	-43,62	-37,60
Langfristet gæld	-721,08	-690,79	-665,40

Kortfristet gæld	-132,16	-120,65	-120,70
Lånerammen	904,5	904,5	904,5
Træk på lånerammen	708,5	681,7	653,7
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	78,3%	75,4%	72,3%
Negativ udsvingsrate	239,1%	240,8%	193,8%
Bevillingsandel	86,2%	86,5%	85,4%
Overskudsgrad	0,0%	0,0%	-0,9%
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	643,0	645,5	660,0
Årsværkspris	0,50	0,52	0,52

Anm.:Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal omfatter hovedkonto § 21.31.13.
Kilde: Statens Koncernsystem og Grundbudget 2022.

Tabellen sammenstiller regnskabet for 2020 og 2021, og budgettet for 2022.

For så vidt angår bevillingsniveauet, er det i de tre år, tabellen dækker, påvirket af den midlertidige særbevilling til styrkelse af dansk kultur, som biblioteket fik del i med finansloven for 2019. I 2021 og 2022 er den på 16,7 mio. kr. Særbevillingen bortfalder ved udgangen af 2022.

Udnyttelse af låneramme, bevillingsandel og overskudsgrad

Ser man på balancen, afspejler faldet i værdien af anlægsaktiver årets afskrivninger, som overstiger tilgangen. Faldet modsvares af, at den langfristede gæld, der finansierer aktiverne, også er reduceret.

Som det også fremgår, reducerer faldet i den langfristede gæld trækket på lånerammen

Den negative udsvingsrate måler det overførte overskuds størrelse sat i forhold til bibliotekets maksimalt tilladte negative videreførsel i henhold til finansloven. Da der ultimo 2021 er tale om en positiv opsparing på 30,8 mio. kr., og den maksimalt tilladte negative videreførsel er -12,8 mio. kr., bliver den negative udsvingsmargin beregningsteknisk opgjort til 240,8%.

For så vidt angår bevillingsandelen, er den i 2021 steget med 0,3% i forhold til året før. Bevillingsandelen har både i 2020 og 2021 været lidt højere end normalt på grund af indtægtstab som følge af restriktionerne i forbindelse med COVID-19. I alt har biblioteket mistet indtægter i størrelsesordenen 7 mio. kr. Biblioteket forventer, at bevillingsandelen falder til et normalt niveau i 2022 og årene derefter.

Udvikling i årsværk

Årsværksforbruget er steget lidt i forhold til 2020. Det skal bl.a. ses i sammenhæng med, at biblioteket fra den 1. oktober 2021 fik virksomhedsoverdraget omkring 20 medarbejdere fra Roskilde Universitet i forbindelse med en aftale om drift af universitetets bibliotek. Ses der bort herfra, var årsværksforbruget faldende.

Omkostningen pr. årsværk er steget fra 0,50 mio. kr. til 0,52 mio. kr. (afrundet). Dette skyldes delvist engangsposter på i alt 4 mio. kr. vedrørende regulering af feriepengeforpligtelsen i forbindelse med samtidighedsferie samt hensættelser til fratrådte medarbejdere. Ses der bort herfra, var den gennemsnitlige omkostning pr. årsværk 0,51 mio. kr. (afrundet) svarende til en stigning på 2,4% i forhold til 2020, hvilket svarer til den generelle lønudvikling i Danmark i 2021.

2.2.2 Virksomhedens drift, anlæg og administrative ordninger

Institutions driftskonti

TABEL 2. VIRKSOMHEDENS HOVEDKONTI

Tabel 2. Virksomhedens hovedkonti

	(Mio. kr.)	Bevilling (FL+TB)	Regnskab 2021	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	697,2	684,4	12,8
	Indtægter	-116,6	-104,0	-12,6
Administrerede ordninger	Udgifter	216,4	228,1	-11,7
	Indtægter	-210,9	-227,3	16,4

Kilde: Statens Koncernsystem

2.2.3 Overført overskud

Efter mindreforbruget i 2021 på godt 0,2 mio. kr. udgjorde virksomhedens akkumulerede resultatet 30,8 mio. kr. ved årets udgang.

TABEL 2A. OVERSKUD, HOVEDKONTO 21.31.13.

Tabel 2A. Overskud, hovedkonto 21.31.13.

Mio. kr.		Reserveret bevilling	Overført overskud
Beholdning primo 2021		**0,0**	**30,6**
Årets øvrige bevægelser	2021	0,0	0,2
Beholdning ultimo 2021		**0,0**	**30,8**

Kilde: Statens Koncernsystem

2.2.4 Årets faglige resultater

Nedenfor præsenteres i kort form årets overordnede resultater inden for hver af bibliotekets kerneopgaver.

Digital materialeforvaltning

Udgifter til køb af adgang til digitale videnskabelige vidensressourcer udgør en stor del af bibliotekets budget, og området har været præget af store årlige prisstigninger. Det har længe været et ønske at sikre bedre prisaftaler og samtidig sikre øjeblikkelig og gratis adgang til alle danske forsknings-publikationer ('Open Access'). I 2021 blev der taget endnu et skridt mod dette mål. På vegne af alle danske universiteter indgik Det Kgl. Bibliotek en aftale med den store multinationale forlagskoncern Wiley. Aftalen bremser prisstigninger med uændret læseadgang til den hidtidige publikationsportefølje, og den sikrer, at danske forskningspublikationer publiceret hos Wiley er frit tilgængelig for hele verden i publiceringsøjeblikket. Før denne aftale var dansk forskning publiceret hos Wiley kun tilgængelig for abonnenter eller kun tilgængelig for alle mod betaling af et særskilt publiceringsgebyr, som betaltes af universiteterne. Med aftalen spares disse gebyrer, og dansk forskning gøres frit tilgængelig for alle. Dermed understøttes regeringens nationale strategi for Open Access og Open Science dagsordenen.

Der er stor interesse for den digitaliserede kulturarv. Der har været en stigning i brugen af materialer som luftfotos og bøger digitaliseret 'on demand'. Den største stigning tegner de digitaliserede aviser sig for. Under coronanedlukningen i 2021 blev der som under nedlukningen i 2020, indgået en aftale med rettighedsorganisationerne om at ændre 'walk-in-use' til online adgang til de digitaliserede danske aviser. Resultatet blev en benyttelse på 9.9 mio. i 2021 mod 5.6 mio. i 2020.

Synligheden af den digitale kulturarv afhænger af de metadata, søgemaskinerne bruger, og der er her gennemført flere projekter, som vil føre til bedre søgbarhed.

Fysisk materialeforvaltning

Bøger, tidsskrifter og andre fysiske materialer efterspørges fortsat af brugere, både i og uden for forskning og uddannelse. Der bruges betragtelige ressourcer på at anskaffe, opbevare og udlåne disse materialer på Det Kgl. Bibliotek og på andre forskningsbiblioteker. Brugen af trykte bøger og tidsskrifter er steget i 2021 i forhold til 2020, og forklaringen hænger formentlig sammen med, at nedlukningen af det fysiske bibliotek ikke var så langvarig i 2021.

Arbejdsgruppen om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet som blev nedsat af Kulturministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet i 2018 pegede i sin rapport (2019) på behovet for bedre udnyttelse af de fysiske materialer på tværs i sektoren, og på behovet for koordinering af anskaffelser og for effektiv logistik. Arbejdsgruppen pegede på fjernlån og indkøb og klargøring af fysiske materialer som fokusområder og anbefalede, at Det Kgl. Bibliotek laver tilbud om levering af disse ydelser til andre forskningsbiblioteker i form af et servicekatalog med ressourceestimering og pris for tilvalgsydelserne. Der har der været dialog med tre institutioner om dette, og der er indgået serviceaftale med DMJX om indkøb, katalogisering og klargøring af trykte bøger og tidsskrifter. Aftalen med DMJX har dannet skabelon for udformning af servicekataloget med beskrivelse af serviceydelser.

Det Kgl. Bibliotek har meget omfattende kulturarvssamlinger, som ikke kan hjemlånes, men udelukkende kan benyttes på Forskningslæsesalen i København. For at gøre disse materialer lettere tilgængelige i hele landet, prioriterer vi at digitalisere udvalgte dele af samlingerne, så de kan gøres tilgængelige online. Årets digitaliseringsindsats har igen i 2021 været stærkt påvirket af corona-restriktionerne og hjemsendelse af medarbejdere i januar-maj. Digitalisering af fysiske samlinger kræver, at man er fysisk til stede på biblioteket, både på grund af samlingerne og det tekniske udstyr, der anvendes til digitalisering.

Biblioteksservice

Som del af servicen på tværs af forskningsbiblioteksektoren driver Det Kgl. Bibliotek tidsskrift.dk, som er en publiceringsplatform for danske faglige og videnskabelige tidsskrifter med tilknytning til universiteter, forskningsinstitutioner og videnskabelige selskaber. Antallet af download fra platformen er steget fra 5.5 mio. i 2020 til 7.8 mio. i 2021. En stor del af stigningen må tilskrives, at flere og flere tidsskrifter giver de enkelte artikler entydig identifikation (DOI –Digital Object Identifier), og for brugerne er det så nemmere at komme fra søgemaskinen, fx Google, til den enkelte artikel. Det illustrerer den betydning metadata har for øget søgbarhed.

Det fysiske bibliotek, og biblioteket som studiested, er fortsat en service, der er meget efterspurgt. Antallet af besøgende på Det Kgl. Biblioteks betjeningssteder (Slotsholmen og Victor Albecks Vej, Aarhus) er steget i forhold til 2020 (hhv. 2% og 13%), mens antallet er faldet på de betjeningssteder, der er ligger på et af universiteterne, som har været nedlukket i længere tid. Besøgstallet er et eksempel på den generelle tendens hvor indsatsen vedr. biblioteksservice baseret på fysiske materialer og fysiske rum har

været stærkt hæmmet af de corona-betingede nedlukninger. Det er dog forventningen, at meget kan indhentes i den resterende del af rammeaftaleperioden.

Kulturformidling og forskning

Den del af kulturformidlingen, der forudsætter fysisk fremmøde, har været præget af pandemien. Dog lykkedes det at få åbnet udstillingen af fotokunst, *Kameraet og os*. Udstillingen, der er landets eneste permanente udstilling af fotokunst, er baseret på Det Kgl. Biblioteks omfattende samling af fotos (18 mio.). Udstillingen vil også danne baggrund for et undervisningsprogram for folkeskole og ungdomsuddannelser, ligesom et publikumsprogram med debatter m.m. vil aktualisere forskellige aspekter af udstillingen. Endelig vil en omfattende digitalisering og tilhørende formidling tilgængeliggøre samlingen også for dem, der ikke har mulighed for at besøge udstillingen fysisk. For børn og unge blev der i øvrigt lanceret et ambitiøst formidlingsprogram med titlen '*Kulturarv med indlevelse, oplevelse og kreativitet'*. Programmet indeholder en række tilbud, som præsenterer børn og deres voksne for den omfattende kulturarv, som Det Kgl. Bibliotek har ansvaret for.

2021 var et år, hvor mange oplevede kulturen hjemmefra, og for at understøtte det, søsatte Det Kgl. Bibliotek med støtte fra fonde en række nye initiativer med streaming af koncerter og talks. Det gjorde det muligt for publikum i hele landet at opleve aktiviteterne i Dronningesalen, de største dage med mere end 8.000 digitale deltagere.

2.3 KERNEOPGAVER OG RESSOURCER

2.3.1 Opgaver og ressourcer: Skematisk oversigt

TABEL 3. SAMMENFATNING AF ØKONOMI FOR VIRKSOMHEDENS PRODUKTER/ OPGAVER

Nedenstående tabel 3 viser en sammenfatning af økonomien for bibliotekets opgaver i henhold til finansloven.

Tabel 3. Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

løbende, priser	Bevilling (FL+TB)	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
9100 Generel ledelse	-5,7	0,0	5,7	0,0
9200 Økonomi, HR og strategi	-31,9	-0,3	32,1	0,0
9300 IT	-10,3	0,0	10,3	-0,1
9400 Bygninger og intern service	-49,2	-4,7	53,9	0,0
1000 Digital materialeforvaltning	-161,1	-8,0	169,1	0,0
2000 Fysisk materiale forvaltning	-114,9	-7,2	122,1	0,0
3000 Bibliotekservice	-165,1	-74,4	239,5	0,0
4000 Kultur- og forskningsformidling	-42,4	-9,4	51,8	0,0
I alt	-580,6	-104,0	684,4	-0,2

Note: Tabel 3 omfatter hovedkonto § 21.31.13. Det Kgl. Bibliotek. Afvigelser i sum skyldes afrundinger.
Kilde: Statens Koncernsystem og Navision Stat

Metode for opgørelse af udgifter per opgave

Størstedelen af lønomkostninger, øvrige udgifter og indtægter er ført på formålene ved direkte kontering. Omkostninger, der er fælles for en flerhed af formål, fx bygningsdrift og drift af bibliotekssystem, er dog nøgletalsfordelt ud fra konkret fastsatte nøgler.

Kommentarer til tabel 3

Som det fremgår, er bibliotekservice det største udgiftsområde og udgør knap 30% af bibliotekets virksomhed. Formålet omfatter undervisning og vejledning, forskerservice, drift af studiemiljøer og biblioteksfaglige publikumsområder samt fysisk og elekronisk formidling og brugerbetjening i øvrigt.

Indtægterne er knyttet til aftaler om biblioteksbetjening på universiteterne i Aarhus, Aalborg, Roskilde og København.

Digital materialeforvaltning er det næststørste udgiftsområde og dækker digital indsamling og bevaring af materiale såvel inden for som uden for pligtafleveringsloven. Indkøb af licenser til elektroniske tidsskrifter og andre digitale materialer føres også under formålet og tegner sig for en stor del af de samlede omkostninger.

Fysisk materialeforvaltning inkl. anskaffelse af fysiske materialer, magasinering, bevaring og fysisk sikring er, som det fremgår, også fortsat et væsentligt udgiftsområde for biblioteket.

Kultur- og forskningsformidling er det mindste udgiftsområde og i betydelig grad finansieret af tilskudsmidler.

Under generelle fællesomkostninger udgør driftsudgifter vedrørende bygningsarealer til bibliotekets ansatte den største udgiftspost. Området omfatter også administrativ IT, logistik og indkøb mv. samt generel ledelse og administration.

2.4 MÅLRAPPORTERING

2.4.1 Målrapportering del 1: Oversigt over årets resultatopfyldelse

Det Kgl. Bibliotek har for 2021 haft i alt 9 antal resultatmål, hvoraf 4 er opfyldt, 4 er delvist opfyldt, og 1 er ikke opfyldt.

TABEL 4. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE

Kerneopgave	Resultatmål	Målopfyldelse i 2021
Digital Materiale Forvaltning	1. Det Kgl. Bibliotek vil varetage licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access	Opfyldt
	2. Det Kgl. Bibliotek vil sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer	Ikke opfyldt
	3. Det Kgl. Bibliotek vil gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer	Opfyldt
Fysisk Materialeforvaltning	4. Det Kgl. Bibliotek vil understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger	Delvist opfyldt

	5. Det Kgl. Bibliotek vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet	Delvist opfyldt
Biblioteksservice	6. Det Kgl. Bibliotek vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud	Opfyldt
	7. Det Kgl. Bibliotek vil styrke studerendes digitale dannelse	Opfyldt
Kulturformidling og Forskning	8. Det Kgl. Bibliotek vil styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge	Delvist opfyldt
	9. Det Kgl. Bibliotek vil fastholde omfanget af bibliotekets forskning og vil øge omverdenens kendskab til den	Delvist opfyldt

2.4.2 Målrapportering del 2: Uddybende analyser og vurderinger

Resultatmål 1: Det Kgl. Bibliotek vil varetage licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access

Operationelt mål/aktivitetstal[1]	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
1.1 Ny forvaltningsstruktur og strategi for licensforhandlinger	**-**	**-**	**Ny forvaltningsstruktur etableret**	**4 nye aftaler indgået**	**✓ (5 nye aftaler er indgået)**	**4 nye aftaler indgået**	**Tilfredsheds-undersøgelse af ny forvaltnings-**

[1] *Aktivitetstal fremstår med lyseblå baggrund.*

			og for-hand-lings-strategi define-ret				**struktur gennem-ført**
Bestand af e-li-censsressourcer, antal titler	1.754.390	2.235.037	2.583.478	-	2.996.675	-	-
Benyttelse af e-licensressour-cer, antal down-load	19.310.943	19.722.667	11.359.638	-	17.328.765	-	-
Bestand af e-li-censsressourcer, antal database-titler	817	523	531	-	562	-	-
Benyttelse af e-licensressour-cer, antal søg-ninger i databa-ser[2]	13.169.349	15.519.993	10.880.770	-	4.074.863	-	-
Udgifter til an-skaffelse af e-li-censsressourcer i alt, 1.000 kr. [3]	111.631	130.521	132.073	-	123.926	-	-

Det Kgl. Bibliotek står i spidsen for det nationale licenskonsortium i forhandlinger med internationale forlagsvirksomheder om adgang til digitale licensressourcer. Den etablerede forvaltningsstruktur har sikret et stærkt forhandlingsmandat i et tæt samspil med Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet med fokus på den nationale strategi om Open Access. 2020 forhandlingerne med Elsevier har defineret et forhandlingsudgangspunkt i grundige forudgående analyser af pris- og forbrugsudvikling sammenkoblet med universiteternes publiceringsudgifter. Dette forhandlingsresultat har også skabt præcedens, som i 2021 resulterede i endnu en meget tilfredsstillende aftale i form af en fireårig aftale (2022-2025) om øjeblikkelig og gratis læseadgang til alle danske forskningspublikationer publiceret i Wiley, publicering uden merbetaling samt læseadgang til en uændret Wiley-portefølje for samtlige universiteter i Danmark. Samlet set har Det Kgl. Bibliotek i 2021 indgået fem nye aftaler, hvilket er en aftale mere end det fastsatte operationelle mål for 2021.

2 Det markante fald i antal søgninger i databaser i 2021 skyldes primært manglende dataleverance fra Gyldendal for brug af Gyldendals Røde Ordbøger, som i 2020 lå på 6,75 mio. søgninger.

[3] *Opgørelse af udgifter til anskaffelse af e-licensressourcer i 2020 (universiteternes andel af finansieringen) faldt først endeligt på plads efter underskrivelse af årsrapport 2020. Regnskabstallet 2020 er derfor opdateret.*

Konklusion:

Resultatmålet om varetagelse af licensforhandlingerne for universiteter i en forpligtende dialog med universitetsledelserne og med forpligtelse til at understøtte den nationale strategi for Open Access anses at være opfyldt.

Resultatmål 2: Det Kgl. Bibliotek vil sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer

Operationelt mål	***R2018***	***R2019***	**R2020**	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
2.1 Permanent adgang til købte digitale informationsressourcer	**-**	**-**	**Infrastruktur etableret**	**2 nye aftaler med forlag om permanent adgang indgået**	**÷ (1 nye aftale med forlag om permanent adgang indgået)**	**2 nye aftaler med forlag om permanent adgang indgået**	**Servicetilbud til andre forskningsbiblioteker om infrastruktur til permanent arkivering etableret**[1]

[1] *Andre forskningsbiblioteker kan vælge at benytte infrastrukturen mod betaling for udgifter til permanent arkivering af egne ressourcer.*

Resultatmålet omhandler Det Kgl. Biblioteks arbejde med at etablere en national arkiveringsløsning, som sikrer adgang til købte licensressourcer i de tilfælde, hvor et forlag, som leverer e-ressourcer, standser aktiviteter. Grundet en fejl i udbudsprocessen har Det Kgl. Bibliotek prioriteret at løse de juridiske udfordringer og i samspil med Statens indkøbs rådgivningsenhed blev der lagt en plan, som er fulgt og i 2022 skal sikre, at Det Kgl. Bibliotek kan færdiggøre den tekniske platform. Denne platform består af to komponenter: 1) rettighedsregister udviklet og hostet af University of Edinburgh og 2) infrastruktur for indsamling og bevaring (LOCKSS) udviklet af Stanford University. Sideløbende hermed er en forhandlingsplan under færdiggørelse, som skal sikre aftaler med forlag. Samlet set blev der indgået en aftale i 2021.

Konklusion:

Resultatmålet om at sikre permanent adgang til de købte digitale informationsressourcer anses på den baggrund for ikke opfyldt. Med den bemærkning, at Det Kgl. Bibliotek forventer at kunne indhente den tabte tid i projektets indledende fase i løbet af 2022.

Resultatmål 3: Det Kgl. Bibliotek vil gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer

Operationelt mål/aktivitetstal[1]	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
3.1 Forbedrede søgemuligheder i KB's digitale samlinger	**-**	**-**	✓	**Pilotprojekt og kvalitetssikring i forhold til 1 materialetype igangsat**	✓ **(Pilotprojekt og kvalitetssikring i forhold til 1 materialetype igangsat)**	**Pilotprojekt afsluttet; monitorering af effekt**	**Udbredelse til flere materialetyper; måltal fastsættes i primo 2023**
Bestand af KB's egne e-ressourcer, som stilles til rådighed for brugerne, antal titler	4.453.377	5.273.035	5.615.796	-	5.863.130	-	-
Benyttelse af KB's egne e-ressourcer, antal download	18.681.858	24.429.806	27.526.928	-	36.131.850	-	-

Det Kgl. Bibliotek råder over omfangsrige digitale samlinger, og resultatmålet går ud på at gøre det lettere for brugerne at finde relevant og vedkommende samlingsindhold, ved at forbedre de metadata som ligger til grund for søgningen, gennem forskellige former for automatisering af håndtering og generering af metadata. Oprindeligt var målet at igangsætte ét pilotprojekt i 2021, men der er reelt arbejdet med flere. Her skal nævnes to: I det første er der implementeret automatisk udveksling af metadata mellem forskellige systemer, herunder et nyt digitaliseringsworkflow for manuskripter og håndskrifter, som forbinder de fysiske værkers metadata fra bibliotekssystemet til deres digitale kopier i bevarings- og adgangssystemerne, sådan at brugerne opnår en forbedret søgbarhed. Desuden er en analyse af mulighederne for videre udbredelse af automatisering på lignende workflows blevet påbegyndt. I det andet pilotprojekt med at skabe bedre digitale søgemuligheder har der i 2021 været arbejdet med at få implementeret software til automatiseret generering af metadata via kommercielle Computer Vision (CV) algoritmer. Det forventes, at denne løsning kan sættes i produktion i starten af 2022. Data fra den kommercielle CV-service består dels af emneord på baggrund af billedgenkendelse og dels af Optical Character Recognition (OCR) -genkendt tekst. Kvaliteten er

svingende, men på baggrund af de gennemførte tests forventes det, at der med udgangspunkt i den OCR-genkendte tekst kan identificeres ophav (fotograf og forlag) på over 50% af 380.000 digitaliserede postkort.

Konklusion:

Resultatmålet om at gøre det lettere for brugerne at finde digitale kulturarvsmaterialer anses på den baggrund for opfyldt.

Resultatmål 4: Det Kgl. Bibliotek vil understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger

Operationelt mål/aktivitetstal[1]	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
4.1 Reduktion af overlap i forskningsbibliotekernes fysiske samlinger	**-**	**-**	**-**	**Analyse af reduktionsmuligheder gennemført**	**÷**	**Gennemførelse af foranalyse samt planlægning af analyse af reduktionsmuligheder** [4]	**Analyse af reduktionsmuligheder gennemført**
4.2 Tilbud om service vedr. anskaffelse af fysiske materialer	**-**	**-**	**-**	**Dialog med forskningsbiblioteker om serviceaftaler**	**✓**	**Tilfredshedsundersøgelse blandt aftagerne af servicen**	**-**

[4] Måltal for 2022 og 2023 er fastsat jf. revideret rammekontraktbilag med operationelle mål og nøgletal.

Bestand af fysiske materialer, antal fysiske enheder	43.054.220	45.165.429	45.412.232	-	45.595.828	-	-
Antal fysiske udlån[5]	1.087.997	1.032.269	418.249	-	595.571	-	-

Bøger, tidsskrifter og andre fysiske materialer efterspørges fortsat af brugere, både i og uden for forskning og uddannelse. Der bruges betragtelige ressourcer på at anskaffe, opbevare og udlåne disse materialer i Det Kgl. Bibliotek og i andre forskningsbiblioteker.

Arbejdsgruppen om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet pegede i sin rapport med anbefalinger (2019) på behovet for bedre udnyttelse af de fysiske materialer på tværs i sektoren og på behovet for koordinering af anskaffelser og for effektiv logistik. Arbejdsgruppen pegede på fjernlån og indkøb og klargøring af fysiske materialer som fokusområder og anbefalede, at Det Kgl. Bibliotek laver tilbud om levering af disse ydelser til andre forskningsbiblioteker i form af et servicekatalog med ressourceestimering og pris for tilvalgsydelserne.

For Det Kgl. Bibliotek er det i rammeaftalen udmøntet som to operationelle mål i 2021: dels gennemføre en analyse af forskningsbibliotekers fysiske samlinger mhp. reduktion af overlap i disse samlinger (4.1.); dels have dialog med andre forskningsbiblioteker om at anvende Det Kgl. Biblioteks ydelser vedr. anskaffelse af fysiske materialer på baggrund af servicekatalog (4.2.).

Det Kgl. Biblioteks nye bibliotekssystem, som blev implementeret november 2019, udgør fundamentet for rammemålet og arbejdet med at styrke det tværsektorielle effektiviseringspotentiale. Siden implementeringen er der arbejdet på at udrulle nye workflows og forretningsgange for de bagvedliggende processer, som er forudsætningen for at kunne beregne procestid og dermed kostpris for ydelserne til andre institutioner. Derudover har flere eksterne institutioner vist interesse for at anvende Det Kgl. Biblioteks nye bibliotekssystem, og der er i 2021 p.t. indgået aftale med Københavns Professionshøjskole, Det Kongelige Akademi og Copenhagen Business School om at de anvender bibliotekssystemet. Det forventes at flere følger.

Det operationelle mål 4.1. om i 2021 at gennemføre en analyse af forskningsbibliotekers fysiske samlinger er ikke nået. Grunden er, at flere institutioner i løbet af 2021 og 2022 fortsat er på vej ind i KB's bibliotekssystem, og vurderingen har været, at det giver bedre mening at gennemføre analysen, når der er en vis volumen i antal institutioner på systemet. Målet forventes opfyldt i 2023. Delmålet er derfor ikke opfyldt.

Der har med hensyn til det operationelle mål 4.2 om dialog med forskningsbiblioteker om serviceaftaler, været dialog med tre institutioner og der er indgået serviceaftale med DMJX om indkøb, katalogisering og klargøring af trykte bøger og tidsskrifter. Aftalen med DMJX har dannet skabelon for udformning af servicekataloget med beskrivelse af serviceydelser. Delmålet er opfyldt.

Konklusion:

[5] Antal fysiske udlån har været stærkt påvirket af corona-restriktionerne i både 2020 og 2021.

Resultatmålet om at understøtte driftsoptimering af forskningsbibliotekernes fysiske samlinger anses på den baggrund for delvist opfyldt.

Resultatmål 5: Det Kgl. Bibliotek vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet

Operationelt mål/aktivitetstal[1]	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
5.1 Digitalisering af KB's egne fysiske samlinger med høj brugerefterspørgsel	**-**	**-**	**÷** **(121.016 enheder digitaliseret:** ***78.944 kulturhistoriske fotografier; 27.372 topografiske billeder, kort mv.; 14.700 håndskrifter*****)**	**270.000 enheder digitaliseret:** **105.000 kulturhistoriske fotografier;** **90.000 topografiske billeder, kort mv.;** **75.000 håndskrifter**	**÷ (163.253 enheder digitaliseret** **98.324 kulturhistoriske fotografier;** **6579 topografiske billeder, kort m.v.** **58.350 håndskrifter**	**160.000 enheder digitaliseret:** ***50.000 kulturhistoriske fotografier;*** ***60.000 topografiske billeder, kort mv.;*** ***50.000 håndskrifter***	**Måltal fastsættes primo 2023**
5.2 Formidling af nye digitaliserede samlinger[6]	**-**	**-**	**-**	**Nyt kampagnekoncept udviklet og afprøvet**	**✓ Flere nye formidlingskoncepter afprøvet**	**Medievisninger 320.000** **Klik på link 4.900**	**Medievisninger 400.000** **Klik på link 5.500**

[6] Måltal for 2022 og 2023 er fastsat primo 2022, jf. revideret rammekontraktbilag.

5.3 Digitalisering af KB's egne fysiske materialer, antal fysiske enheder i alt[2]	**431.637**	**788.148**	**÷ (356.476)**	**300.000**	**÷ 209.541**	**200.000**[7]	**Måltal fastsættes primo 2023**
Pligtaflevering af fysiske materialer, antal enheder modtaget[8]	133.009	140.286	115.096	-	106.907	-	-
Pligtaflevering af fysiske materialer, antal fysiske enheder indlemmet[9]	115.712	93.240	71.694	-	73.216	-	-

Det Kgl. Bibliotek har meget omfattende kulturarvssamlinger, som ikke kan hjemlånes, men udelukkende kan benyttes på Forskningslæsesalen i København. For at gøre disse materialer lettere tilgængelige i hele landet, prioriterer vi at digitalisere udvalgte dele af samlingerne, så de kan gøres tilgængelige online. Årets digitaliseringsindsats har igen i 2021 været stærkt påvirket af corona-restriktionerne og hjemsendelse af medarbejdere i foråret. Digitalisering af fysiske samlinger kræver, at man er fysisk til stede på biblioteket, både på grund af samlingerne og det tekniske udstyr, der anvendes til digitalisering. I de måneder, hvor digitaliseringen kunne finde sted, blev der i alt digitaliseret over 209.541 fysiske enheder, herunder bl.a. 98.324 fotografier, 6579 kort tegninger og plakater, 58.350 sider arkivalier og 19.981 bøger. Antal digitaliserede enheder fra samlinger med særlig høj brugerefterspørgsel fremgår af tabellen ovenfor. Digitaliseringsproduktionen blev genoptaget i juni, men det bliver ikke muligt at indhente alt det tabte.

Som det fremgår er måltallet for 2021 noget lavere end i årene før corona-nedlukningerne. De store fald i antal fysiske enheder skyldes, at Det Kgl. Bibliotek har afsluttet sine masseaffotograferinger af blandt andet luftfotos. I 2019 udgjorde materialekategorien 'Fotografier' over 600.000 af de 788.148 enheder der blev digitaliseret.

---

[7] Måltal for 2022 er fastsat primo 2022. Måltal for 2023 fastsættes primo 2023, jf. revideret rammekontraktbilag.
[8] Digitaliseringsproduktion og modtagelse af fysiske materialer via pligtaflevering har været stærkt påvirket af corona-restriktionerne i både 2020 og 2021.

9 Digitaliseringsproduktion og modtagelse af fysiske materialer via pligtaflevering har været stærkt påvirket af corona-restriktionerne i både 2020 og 2021

Flere nye formidlingskoncepter blev i 2021 afprøvet til formidling af digitaliserede samlinger, herunder bl.a. longreads, videoer på sociale medier og multichannel marketing. For at udbrede brugen af Det Kgl. Biblioteks digitaliserede samlinger blev der arbejdet særligt aktivt med eksplorative temasider (https://www.kb.dk/inspiration). Disse sider understøttes af overordnede kampagner og fokuserede formidlingsindsatser på sociale medier, der peger direkte på digitaliserede samlinger. Det er indtil videre primært Facebook, som benyttes i dette arbejde. Facebook giver samtidig god mulighed for systematisk monitorering af brugernes aktivitet, herunder antal visninger og klik på link, som vil indgå som nye måltal i 2022 og 2023. Antal visninger fortæller om, hvor bredt viden om bibliotekets samlinger kommer ud. Klik på link fortæller om den benyttelse, der er direkte foranlediget af konkrete formidlingstiltag og kampagner. Det er ambitionen, at begge målepunkter skal være i vækst i forhold til niveauet i 2021.

Målepunkt	**2021**	**2022**	**2023**
Visninger	241.760	320.000	400.000
Klik på link	4.368	4.900	5.500

Konklusion:

Resultatmålet om at gøre fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet anses på den baggrund for delvist opfyldt.

Resultatmål 6: Det Kgl. Bibliotek vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud

Operationelt mål	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
6.1 Integration af KB's digitale samlinger med folkebibliotekernes formidlingsplatforme	-	-	✓	**Behovsanalyse og afdækning af tekniske muligheder gennemført**	✓	**Synliggøre og tilgængeliggøre nye licensbelagte såvel som ikke licensbelagte materialer på folkebibliotekernes**	**Sammen med folkebiblioteker afdække behov/interesse for KB's kulturarvssamlinger m.h.p. digitalisering**

						formidlingsplatforme[10]	**og tilgængeliggørelse på folkebibliotekernes platforme**
6.2 Brugerundersøgelse blandt alle folkebiblioteker, der måler kendskabsgrad til KB's servicetilbud (opgjort i forhold til resultaterne fra tilsvarende brugerundersøgelse i 2018)	-	-	-	-	-	**Brugerundersøgelsen gennemført: Kendskabsgrad til udvalgte services øget fra 34% (2018-niveau) til 60%; kendskabsgrad til klassiske overbygningsservices fastholdt på 94% (2018-niveau)** [1]	-

Som Danmarks nationale bibliotek er Det Kgl. Bibliotek et bibliotek for alle, enten direkte eller via et andet bibliotek. Folkebibliotekerne er den vigtigste samarbejdspartner i relation til Det Kgl. Biblioteks målsætning om at give flere adgang til mere. En brugerundersøgelse i 2018 hos landets folkebiblioteker har vist stor interesse for Det Kgl. Biblioteks digitale servicetilbud, men også et stort behov for både at udvikle dem og øge kendskabet til dem.

Med resultatmålet er igangsat en flerårig indsats. for at øge kendskabsgraden til og forbedre tilgængeligheden af Det Kgl. Biblioteks tilbud.

Det operationelle mål 6.1. hænger sammen med udviklingen af en ny central platform til formidling af digital kulturarv. Arbejdet blev imidlertid forsinket af en større omstrukturering af IT og kommunikation-området, men er nu i gang igen. Der er derfor blevet arbejdet på at synliggøre bibliotekets

10 Måltal for 2022 og 2023 fastsat primo 2022 jf. revideret rammekontraktbilag.

digitale og fysiske samlinger samt services på folkebibliotekernes formidlingsplatforme på andre måder.

Der er gennemført behovsanalyse og afdækning af tekniske muligheder for at integrere Det Kgl. Biblioteks samlinger i folkebibliotekernes formidlingsplatforme, og status er, at tre større samlinger nu er tilgængeliggjort i bibliotek.dk og den nationale databrønd. Derudover er der arbejdet med at synliggøre Det Kgl. Biblioteks digitale samlinger på folkebibliotekernes formidlingsplatforme, bl.a. i samarbejde med Centralbibliotekerne. I oktober 2021 er lanceret et nyt formidlingssite 'Materialeoverbygning' i samarbejde med centralbibliotekerne på centralbibliotek.dk, hvor Det Kgl. Biblioteks overbygning til folkebibliotekerne synliggøres med beskrivelse af samlinger og services og links til disse. Der er desuden lavet en ny portal på materialeoverbygning.dk, hvor indkøbte udenlandske materialer præsenteres, herunder også materialerne til sproglige minoriteter. Der er i 2021 også udviklet en ny portal for folkebiblioteker på kb.dk.

Det Kgl. Bibliotek har i 2021 fortsat formidlingsindsatsen over for folkebibliotekerne, et arbejde, der dog er blevet påvirket af corona-restriktionerne, og som har påvirket de planlagte aktiviteter med afholdelse af workshops og temadage, biblioteksbesøg, og streaming af kulturarvsarrangementer fra Diamanten. Der er udsendt nyhedsbreve fra Det Kgl. Bibliotek og via samarbejdet med centralbibliotekerne. Det Kgl. Bibliotek har været tovholder på en kampagne om kulturarv på portalen ekurser.nu med fokus på seks kulturarvssamlinger. Der har været afholdt en temadag om en ny formidlingssite med 115 ansatte fra folkebiblioteker; en workshop om udvikling af formidlingspakker til livestreaming med 35 folkebiblioteksansatte og der er gennemført streamet kulturarrangement i den Sorte Diamant med Rachel Cusk og Kathrine Tschemerinsky med i alt 19 tilmeldte institutioner. Der er gennemført 6 besøg på folkebiblioteker i 2021.

Konklusion:

Resultatmålet om at øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud anses på den baggrund for opfyldt.

Resultatmål 7: Det Kgl. Bibliotek vil styrke studerendes digitale dannelse

Operationelt mål/aktivitetstal[11]	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
7.1 Antal digitale læringsobjekter rettet mod universiteternes ansatte og studerende[12] *(opgjort som procentvis stigning i forhold til det foregående år)*	**71**	**88**	**✓ (33%)** **Antal = 117**	**10%**	**✓ (39%)** **Antal = 163**	**10%**	**10%**
7.2 Benyttelse af digitale læringsobjekter rettet mod universiteternes ansatte og studerende[13] *(opgjort som procentvis stigning i forhold til det foregående år)*	**8.345**	**14.152**	**✓ (27%)** **Antal = 17.993**	**10%**	**✓ (59%)** **Antal = 28.679**	**10%**	**10%**

11 Resultatmål 7.1 og 7.2 justeret, jf. rammekontraktbilag

12 Læringsobjekter er medier for læring, der har til formål at videreformidle viden i en digital form, f.eks. via en video, quiz, PowerPoint med speak, podcast eller lign. Et læringsobjekt er den mindste læringsenhed, der kan stå alene og stadig give mening for den lærende.

13 Benyttelsen af læringsobjekter opgøres i det format, der er tilgængelig enten 1) på platformen, hvor det digitale læringsobjekt er blevet udviklet og bliver streamet/downloadet fra, eller 2) den platform, hvor det digitale læringsobjekt er indlejret, f.eks. universiteternes Learning Management System (LMS). Optællingen af benyttelsen er tilpasset læringsobjektets format og kan være clicks, downloads, views, completions mv.

Antal besøg på bibliotekets betjeningssteder	2.080.350	2.186.386	940.598	-	834.390[14]	-	-

Det Kgl. Biblioteks undervisning er efterspurgt blandt universitetsstuderende, da basale in-formationskompetencer er en forudsætning for at kunne tilegne sig forskningsrettede kompetencer, herunder kompetencer, der kan styrke de studerendes akademiske redelighed. I 2020 har anvendelsen af digitale læringsobjekter været særlig relevant, da Det Kgl. Biblioteks fysiske undervisning på kort tid blev omlagt til online undervisning. Ændringen medvirkede til, at brugen af digitale læringsobjekter blev bragt endnu mere i spil. I 2021 er det tydeligt at både undervisere og studerende fortsætter efterspørgsel af og anvendelse af digitale læringsobjekter, både pga. corona-restriktioner i 2021 og givetvis også pga. ændret permanent adfærd hos brugerne. Betydningen er markant med stor stigning i både produktion af læringsobjekter, samt anvendelse heraf. Der forventes ikke lige så markant en stigning i 2022, men dog fortsat en stigning, idet fordelen ved digitale læringsobjekter er, at de kan tilgås og benyttes selvstændigt af de studerende samtidig med, at de kan inddrages i den undervisning, som udføres af bibliotekets ansatte. Hvorfor digitale læringsobjekter er attraktive.

Konklusion:

Resultatmålet om at styrke studerendes digitale dannelse anses på den baggrund at være opfyldt.

14 Nøgletal for 'antal besøgende på bibliotekets betjeningssteder' afviger fra øvrige år grundet dels periode med coronanedlukning og dels proces for genetablering af dørtællere på udvalgte betjeningssteder.

Resultatmål 8: Det Kgl. Bibliotek vil styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge

Operationelt mål	*R2018*	*R2019*	*R2020*	B2021	R2021	B2022[15]	B2023
8.1 Antal nyudviklede, gennemførte undervisningsforløb, heraf antal permanente	**-**	**-**	**÷ (2/1)**	**3/2**	**✓ (4/4)**	**4/3**	**3/1**
8.2 Antal gennemførte undervisningsforløb i alt (inkl. forløb for skoleklasser på egen hånd)	**147**	**212**	**÷ (96)**	**200**	**÷ (49)**	**150**	**150**
8.3 Antal nyudviklede, gennemførte fritidsaktiviteter for børn og unge	**-**	**-**	**✓ (7)**	**4**	**✓ (8)**	**8**	**8**
8.4 Antal deltagere i fritidsaktiviteter for børn og unge	**721**	**960**	**÷ (879)**	**1.150**	**✓ (3.644)**	**1.760**	**1.900**

Måltallene for Det Kgl. Biblioteks indsats vedr. undervisning til børn og unge er ambitiøst sat og har grundet corona-restriktionerne og deraf flere måneders nedlukning ikke været mulige at indfri. I foråret blev undervisningsforløbet om pressefoto aflyst, og netop det forløb var ellers forventet at tiltrække et stort antal skoleklasser. Efter genåbningen har indsatsen fortsat været præget af, at flere skoler end normalt valgte at aflyse planlagte besøg. Generelt var undervisningstilbuddene dog pænt besøgt i 2. halvår. Der blev nyudviklet ét undervisningsforløb mere end planlagt, da dette var udskudt fra 2020.

Afviklingen af fritidsarrangementer for børn og unge i 1. halvår har ligeledes været stærkt påvirket af nedlukningsperioden. Fra forsommeren og ind i efteråret 2021 har biblioteket lanceret en række nye oplevelsesmaterialer til brug på egen hånd. Disse var muliggjort af fondsstøtte, som biblioteket havde modtaget i 2020 og 2021. Aktiviteterne på egen hånd dels i Bibliotekshaven dels i Bibliotekets

[15] Måltal 8.1-8.4 for 2022 og 2023 fastsat primo 2022, jf. revideret rammekontraktbilag.

bygninger blev en stor succes blandt børnefamilierne, hvilket afspejles i det høje antal deltagere i fritidsaktiviteter.

Konklusion:

Resultatmålet om at styrke indsatsen vedr. undervisning og fritidsaktiviteter til børn og unge anses på den baggrund for delvist opfyldt.

Resultatmål 9: Det Kgl. Bibliotek vil fastholde omfanget af bibliotekets forskning og vil øge omverdenens kendskab til den

Operationelt mål	***R2018***	***R2019***	***R2020***	**B2021**	**R2021**	**B2022**	**B2023**
9.1 Antal fagfællebedømte publikationer pr. forsker pr. år i gennemsnit over 2 år (opgøres hvert 2. år)	**-**	**1**	**-**	**1 (opgøres)**	✓ **1,6**	**1**	**1 (opgøres)**
9.2 Antal formidlingspublikationer	**29**	**25**	**÷ (20)**	**25**	✓ **29**	**25**	**25**
9.3 Antal faglige foredrag og radio/tv-indslag	**174**	**73**	**÷ (83)**	**100**	✓ **119**	**100**	**100**
9.4 Omverdenens kendskab til bibliotekets forskning	**-**	**-**	**-**	**Udvikling af målemetode og baselinemåling**	÷	**Udvikling af målemetode og baselinemåling**	**Måltal fastsættes i 2022 pba. baselinemåling**

Årets forskningsproduktion er udgivet af bibliotekets fastansatte forskere, projektansatte og gæsteforskere samt andet personale med forskningskompetence. Der er udgivet 25 fagfællebedømte publikationer i 2021 og med de 17 udgivelser fra 2020 fordelt på bibliotekets 13 faste forskere giver det 1,6 fagfællebedømte publikationer gennemsnitligt pr. år over 2 år pr. forsker. Målet om mindst 1 fagfællebedømt publikation pr. forsker i gennemsnit pr. år over 2 år er dermed nået. Publikationsvirksomheden er foregået inden for rammerne af bibliotekets eksisterende forskningsstrategi og indrapporteres i forskningsregistreringssystemet Pure.

Formidling defineres som forskningsformidling og ekspertformidling, der ikke er fagfællesbedømt. Ud over formidlingspublikationer, der udgives direkte på baggrund af forskningsprojekter inkluderer det således også publikationer der udgives som resultat af en indgående faglig viden om Det Kgl. Biblioteks samlinger og værktøjer samt de metoder, der skal benyttes for at tilgå disse. I 2021 er antallet af publikationer 29, hvilket er lidt over de forventede 25 publikationer.

Endeligt har biblioteket leveret 119 faglige foredrag og radio/tv-indslag, hvilket er 16 flere end det forventede måltal på 100. Biblioteket har i 2021 haft et øget fokus på registrering og indsamling af data, hvilket er med til at tydeliggøre den forsknings- og ekspertformidling, der faktisk leveres.

Arbejdet med resultatmålet om at øge omverdenens kendskab til bibliotekets forskning har voldt vanskeligheder, specielt udvikling af målemetoder og efterfølgende fastlæggelse af baselinemåling. Dette arbejde er ikke afsluttet. Det er ønskeligt at sagen drøftes i det eksterne forskningsudvalg, og udvalget blev først reorganiseret med Danmarks Frie Forskningsråds udpegning af 3 nye eksterne medlemmer ultimo august 2021.

Konklusion:

Resultatmålet om bibliotekets forskning og forskningsformidling anses på den baggrund for delvist opfyldt.

2.5 FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

TABEL 5. FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

Tabel 5. Forventninger til det kommende år

	Regnskab 2021	Grundbudget 2022
Bevilling og øvrige indtægter	-684,6	-703,6
Udgifter	684,4	709,6
Resultat	-0,2	6,0

Note: Institutionens økonomiske resultat 2021 og forventninger til det kommende år omfatter den virksomhedsbærende hovedkonto § 21.31.13
Kilde: Statens Koncernsystem og Grundbudget 2022

Stigningen i bevilling og øvrige indtægter på i alt 19 mio. kr. kan henføres til opregning af bevillingen samt den nye driftsaftale med Roskilde Universitet om driften af Roskilde Universitetsbibliotek.

Det forventede merforbrug i grundbudgettet for 2022 på 6 mio. kr. vedrører et godkendt forbrug af opsparingen til dækning af flytteudgifter mv. ved indflytning i det nye fællesmagasin i Vinge.

I 2022 vil der i øvrigt være fokus på at bringe igangværende projekter og aktiviteter videre samt afslutte projekter, der har været forsinket grundet coronanedlukning i 2021. Det gælder aktiviteter i forlængelse af rapporten om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet. Arbejdet på tværs af sektoren omfatter blandt andet konsolidering af bibliotekssystemer med Det Kgl. Biblioteks som driftsansvarlig, sikring af permanent adgang til de købte e-bøger og e-tidsskrifter, indgåelse af nye licensaftaler, som understøtter regeringens Open Access politik, og tilbud til andre forskningsbiblioteker om tilkøbsydelser vedr. håndtering af fysiske materialer.

På kulturarvsområdet gælder det arbejdet med at gøre kulturarven tilgængelig for flere i hele landet via digitalisering, og det gælder den omkostningstunge indflytning i og efterfølgende drift af nyt magasin i Vinge, som er en hjørnesten i bibliotekets opgave med bevaring af den fysiske kulturarv.

Den grønne omstilling vil også være i fokus, og som led i Det Kgl. Biblioteks strategi på området er blandt andet et ambitiøst mål om et samlet klimaregnskab for biblioteket som helhed.

Den strategiske retning for aktiviteterne er fortsat den strategi for 2020-23, som ligger til grund for den nuværende rammeaftale. Aktiviteter vedrørende open science og data management indgår i strategien, og det er et område, der ønskes opprioriteret. Universiteterne efterspørger i stigende omfang service fra Det Kgl. Bibliotek, som understøtter digitalt bårne forskningsaktiviteter. Det drejer sig om at udvikle og levere service, som understøtter videndeling og genbrug af data. Mulighederne for opprioritering af dette område vil indgå i en samlet gennemgang af bibliotekets mange aktiviteter, som

gennemføres for at håndtere den bevillingsnedgang, som skyldes at den særlige bevilling til sikring af bedre universitetsbiblioteksservice ikke videreføres fra 2023.

3. REGNSKAB

3. REGNSKAB

3.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, der fremgår af regnskabsbekendtgørelsen og de nærmere retningslinjer i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Årsrapporten 2021 er opstillet efter disse regler og principper med følgende afvigelser/specifikationer i forhold til regelsættet:

- installationer med særligt højt teknologiindhold afskrives efter dispensation fra Kulturministeriet over 10 år i stedet for 20 år;
- reoler, som anvendes til magasinering af bibliotekets samlinger, afskrives som inventar med en afskrivningstid på 10 år.

Regnskabsoplysningerne, der anvendes i årsrapporten, er, hvor det er muligt, baseret på Statens Koncernsystem (SKS) samt Statens Budgetsystem (SBS).

Det Kgl. Bibliotek modtager fondsmidler til kulturarrangementer, forskningsaktiviteter mv. Sådanne tilskudsfinansierede aktiviteter holdes regnskabsmæssigt adskilt fra institutionens ordinære drift, og forbrug på aktiviteterne registreres enten løbende eller omposteres fra ordinær virksomhed på et dokumenteret grundlag (tidsregistrering mv.). Indtægter føres kvartalsvis mod nedskrivning af tilskuddet (ved forudbetalinger) eller ved registrering af et tilgodehavende (ved efterbetalinger). Mindreforbrug returneres til tilskudsgiver med mindre andet aftales med denne.

Biblioteket medfinansierer i en række tilfælde aktiviteter, der i øvrigt håndteres som tilskudsprojekter. Dette vil normalt fremgå af såvel ansøgning som budget. Egentligt merforbrug i forhold til samlet budget forekommer sjældent, men dækkes i disse tilfælde af bibliotekets ordinære bevilling. Biblioteket har normalt ikke indtægter genereret af tilskuds-finansierede aktiviteter ud over selve tilskuddet, men skulle det forekomme, vil anvendelsen af indtægterne blive aftalt med tilskudsgiver.

3.2 RESULTATOPGØRELSE MV.

Tabel 6 viser resultatopgørelsen for 2021 sammenholdt med 2020 samt budget 2022. 2022 er baseret på det af Kulturministeriet godkendte grundbudget.

Tabel 6. Resultatopgørelse			
Mio. kr., løbende priser	**2020**	**2021**	**2022**
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevilling			
Bevilling	-570,8	-580,6	-586,5
Indtægtsført bevilling i alt	**-570,8**	**-580,6**	**-586,5**
Salg af varer og tjenesteydelser	-91,2	-89,7	-99,4
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-14,1	-11,1	-12,3
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-77,1	-78,6	-87,1
Tilskud til egen drift	0,0	0,0	0,0
Gebyrer	-0,2	-1,0	-1,0
Ordinære driftsindtægter i alt	**-662,1**	**-671,3**	**-686,9**
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,3	0,3	0,3
Forbrugsomkostninger			
Husleje	4,0	3,9	19,9
Forbrugsomkostninger i alt	**4,0**	**3,9**	**19,9**
Personaleomkostninger			
Lønninger	287,0	297,2	303,2
Andre personaleomkostninger	0,2	1,8	0,2
Pension	45,5	46,3	48,1
Lønrefusion	-11,0	-11,1	-11,6
Personaleomkostninger i alt	**321,7**	**334,2**	**339,9**
Af- og nedskrivninger	31,7	32,0	30,5
Internt køb af varer og tjenesteydelser	107,7	107,7	107,7
Andre ordinære driftsomkostninger	173,2	164,9	173,6
Ordinære driftsomkostninger i alt	**638,7**	**643,0**	**671,9**
Resultat af ordinær drift	**-23,5**	**-28,3**	**-15,0**
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-15,2	-13,3	-14,0
Andre driftsomkostninger	3,1	0,4	1,5
Resultat før finansielle poster	**-35,5**	**-41,2**	**-27,5**
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	38,3	41,0	33,5
Resultat før ekstraordinære poster	**2,8**	**-0,2**	**6,0**
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	-2,9	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	**-0,1**	**-0,2**	**6,0**

Kilde: Statens Koncernsystem og Grundbudget 2022

Årets resultat blev, som det fremgår, et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., hvilket svarer til 0,4 ‰ af nettobevillingen på finansloven.

Dette må efter Det Kgl. Biblioteks opfattelse betragtes som et tilfredsstillende resultat navnlig i lyset af de ekstraordinært vanskelige betingelser, som bibliotekets drift har

været underlagt i det forgangne år som følge af restriktionerne i forbindelse med COVID-19.

Indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser samt øvrige driftsindtægter er faldet beskedent, men i både 2020 og 2021 har indtægterne været påvirket af nedlukningerne i forbindelse med COVID-19. I alt har biblioteket mistet indtægter i størrelsesordenen 7 mio. kr. Tabet er især knyttet til billetindtægter i forbindelse med kulturaktiviteter og til stærkt faldende udlejningsaktiviteter.

Biblioteket forventer et mere normalt indtægtsniveau fra 2022.

Gebyrindtægterne er steget i forhold til 2020. Det afspejler, at Gældsstyrelsens nye inddrivelsessystem først var klar i relation til biblioteksgebyrer mv. ved udgangen af 2020.

Huslejeomkostningerne stiger med 16 mio. kr. i 2022 til i alt knap 20 mio. kr. Det skyldes færdiggørelsen af det nye fællesmagasin i Vinge, hvor der skal betales husleje fra februar 2022.

Personaleomkostningerne er stedet med 12,5 mio. kr. til 334,2 mio. kr. I stigningen indgår engangsudgifter på i alt 4 mio. kr. til regulering af feriepengeforpligtelsen i forbindelse med de nye regler om samtidighedsferie, en mindre stigning i antallet af årsværk som følge af at biblioteket fra den 1. oktober 2021 fik virksomhedsoverdraget omkring 20 medarbejdere fra Roskile Universitet, samt hensættelser til fratrådte medarbejdere. Ses der bort herfra, er der tale om stigning, der svarer til den generelle lønudvikling i Danmark i 2021.

Vedrørende andre ordinære driftsomkostninger er de faldet med godt 8 mio. kr., hvilket primært kan henføres til bygningsområdet, hvor der har været en besparelse på forsyningsudgifterne som følge af nedlukningerne i forbindelse med Covid-19. Hertil kommer en lidt lavere omsætning på bygningsdriftsprojekter.

Til gengæld er de finansielle omkostninger steget med 3 mio. kr. Det afspejler de stigende renteomkostninger på byggeriet af fællesmagasinet i Vinge. Efter ibrugtagning i 2022 vil renter og afskrivninger på magasinet, som afholdes af Slots- og Kulturstyrelsen, blive afregnet som almindelig husleje i Det Kgl. Biblioteks regnskab, jf. også ovenfor.

Budgettet for 2022 afspejler generelt bibliotekets grundbudget, sådan som det er godkendt af Kulturministeriet. Som det fremgår, har biblioteket fået ministeriets tilladelse til at bruge 6 mio. kr. af opsparingen.

3.2.1 Resultatdisponering

TABEL 7. RESULTATDISPONERING AF ÅRETS OVERSKUD

Tabel 7. Resultatdisponering

Mio. kr., løbende priser		2021
Note:	Disponeret til bortfald	0,0
	Disponeret til reserveret egenkapital	0,0
	Disponeret udbytte til statskassen	0,0
	Disponeret til overført overskud	0,2

Kilde: Statens Koncernsystem

Tabel 7 viser, at årets mindreforbrug er disponeret til overført overskud.

3.2.2 Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Hensættelsen til bibliotekets tabsgivende aftale med Statens It (SIT) er reguleret med 0,8 mio. kr. svarende til årets omkostninger til transitionen til SIT. Den resterende hensættelse på 2,1 mio. kr. dækker kommende års transitionsomkostninger iht. SIT's opgørelse.

Herudover er hensættelsen til retablering af et lejemål, som er opsagt fra udlejers side, tilbageført med 0,3 mio. kr. Fraflytningen skete i 2021 og retableringsomkostningen blev godt 0,2 mio. kr. dyrere end det hensatte beløb. Endvidere er der hensat til en copyright-aftale, som tidligere blev afregnet inden for regnskabsåret, men som nu først opgøres endeligt med hensyn til beløbstørrelse mv. omkring 1. april året efter.

Samtidig er hensættelserne til åremålsstillinger forøget med 0,6 mio. kr., hvilket skyldes forlængelse af en eksisterende aftale samt oprettelse af en ny. Endelig er der hensat 1,1 mio. kr. til dækning af udbetalinger i 2022 til fratrådte medarbejdere.

Endelig er afsat 1,8 mio. kr. til åremålsansættelser.

For en nærmere specifikation af hensættelserne henvises til tabel 14A.

3.3 BALANCEN

I det følgende kommenteres balancen for Det Kgl. Bibliotek. Balancen viser aktiver og passiver pr. 31. december 2021. Den samlede balance udgør 860,8 mio. kr. pr. 31. december 2021 mod 904,7 mio. kr. pr. 31. december 2020.

TABEL 8. BALANCEN

Tabel 8. Balance

Aktiver Mio. kr.		2020	2021	Passiver	2020	2021
Note:				Note:		
	Anlægsaktiver:			**Egenkapital**		
1	*Immaterielle anlægsaktiver*			Reguleret egenkapital (startkapital)	-12,8	-12,8
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	5,2	3,9	Opskrivninger	0,0	0,0
	Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,0	0,0	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	0,0	Bortfald og kontoændringer	-2,9	0,0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	5,2	3,9	Udbytte til staten	0,0	0,0
2	*Materielle anlægsaktiver*			Overført overskud	-30,6	-30,8
	Grunde, arealer og bygninger	697,1	670,8	**Egenkapital i alt**	-46,3	-43,6
	Infrastruktur	0,0	0,0	**Hensatte forpligtelser**	-5,2	-5,7
	Transportmateriel	1,7	1,3			
	Produktionsanlæg og maskiner	1,2	1,2	*Langfristede gældsposter*		
	Inventar og IT-udstyr	8,2	6,1	FF4 Langfristet gæld	-716,1	-687,1
	Igangværende arbejder for egen regning	0,0	2,3	Donationer	-5,0	-3,7
	Materielle anlægsaktiver i alt	708,3	681,5	Prioritets gæld	0,0	0,0
	Statsforskrivning	12,8	12,8	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0	**Langfristet gæld i alt**	-721,1	-690,8
	Finansielle anlægsaktiver i alt	12,8	12,8			
	Anlægsaktiver i alt	726,3	698,2			
	Omsætningsaktiver					
	Varebeholdning	0,4	0,3	*Kortfristede gældsposter*		
	Tilgodehavender	51,8	76,2	Leverandører af vare og tjenesteydelser	-53,5	-56,2
	Periodeafgrænsningsposter	10,5	14,7			
	Værdipapirer	0,0	0,0	Anden kortfristet gæld	-4,0	-15,1
	Likvide beholdninger	0,0	0,0	Skyldige feriepenge	-53,5	-25,8
	FF5 Uforrentet konto	116,5	105,3			
	FF7 Finansieringskonto	-0,7	-33,8	Igangværende arbejder for fremmed regning,	-21,2	-23,1
	Andre likvider	0,0	-0,1	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser	-0,1	-0,4
	Likvide beholdninger i alt	115,7	71,3	**Kortfristet gæld i alt**	-132,2	-120,7
	Omsætningsaktiver i alt	178,4	162,6	**Gældsforpligtelser i alt**	**-853,2**	**-811,4**
	Aktiver i alt	904,7	860,8	**Passiver i alt**	**-904,7**	**-860,8**

Kilde: Statens Koncernsystem

3.3.1 Aktiver og passiver

Ændringen dækker over et fald i anlægsaktiver på godt 28 mio. kr., der modsvares af en ændring i den langfristede gæld. Ændringen i anlægsaktiver er udtryk for, at årets afskrivninger overstiger tilgangen af nyinvesteringer. Den langfristede gæld på FF4 overstiger beholdningen af anlægsaktiver pr. ultimo, fordi gælden først korrigeres i nyt år for afskrivninger og eventuel tilgang i 4. kvartal året forinden.

Omsætningsaktiverne er faldet med netto knap 16 mio. kr., hvilket dækker over en stigning i navnlig tilgodehavender på knap 25 mio. kr., mens de likvide beholdninger på FF5 og FF7 falder med omkring 44 mio. kr. i alt.

Faldet i omsætningsaktiverne skal ses i sammenhæng med, at de kortfristede gældsforpligtelser også er faldet med i størrelsesordenen 11,5 mio. kr. Navnlig har det betydning, at de skyldige feriepenge er faldet med næsten 28 mio. kr. som følge af omlægningen til samtidighedsferie.

3.4 EGENKAPITALFORKLARING

TABEL 9. EGENKAPITALFORKLARING

Tabel 9. Egenkapitalforklaring

Note:	Mio. kr., løbende priser	2020	2021
	Egenkapital primo R-året	46,2	43,4
	Startkapital primo	12,8	12,8
	+Ændring i startkapital	0,0	0,0
	Startkapital ultimo	12,8	12,8
	Opskrivninger primo	0,0	0,0
	+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
	Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
	Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
	+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
	Overført overskud primo	33,4	30,6
	+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0
	+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
	+Overført fra årets resultat	0,1	0,2
	- Bortfald af årets resultat	-2,9	0,0
	- Udbytte til staten	0,0	0,0
	Overført overskud ultimo	**30,6**	**30,8**
	Egenkapital ultimo	**43,4**	**43,6**
	***Egenkapital ultimo jf. balancen (tabel 8)**	**46,3**	**43,6**

Kilde: Statens Koncernsystem

Ændringen i egenkapitalen fra primo til ultimo afspejler årets resultat i form af et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

3.5 LIKVIDITET OG LÅNERAMME

TABEL 10. UDNYTTELSE AF LÅNERAMMEN

Tabel 10. Udnyttelse af låneramme

Mio. kr., løbende priser	**2021**
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december 2021	689,1
Låneramme pr. 31. december 2021	904,5
Udnyttelsesgrad i procent	76,2%

Kilde: Statens Koncernsystem

I tabel 10 belyses udnyttelsen af lånerammen, der er faldet til 76,2% mod 78,3% ultimo 2020. Faldet skyldes, at årets afskrivninger og dermed afdragene på den tilhørende gæld overstiger nyanskaffelserne.

3.6 OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT

TABEL 11. OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFT

Tabel 11. Opfølgning på lønsumsloft § 21.31.13.

Mio. kr., løbende priser	2021
Lønsumsloft FL	322,3
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	322,7
Lønforbrug under lønsumsloft	326,0
Difference (merforbrug)	-3,3
Akkumuleret opsparing ultimo forrige år	208,9
Akkumuleret opsparing ultimo indeværende år	205,6

Kilde: Statens Koncernsystem

Som det fremgår, er der tale om et merforbrug på 3,3 mio. kr. i forhold til lønsumsloftet på finansloven, som har formindsket opsparingen pr. ultimo til 205,6 mio. kr.

Det bemærkes, at lønforbruget under lønsumsloftet kun er en del af de samlede personaleomkostninger. Personaleomkostningerne i resultatopgørelsen omfatter også lønninger, pensioner mv. under indtægtsdækket virksomhed og de tilskudsfinansierede aktiviteter, der ikke tæller med i lønforbruget under lønsumsloftet.

3.7 BEVILLINGSREGNSKABET

TABEL 12. BEVILLINGSREGNSKAB

Tabel 12. Bevillingsregnskab

Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	*Mio kr.*	*Bevilling*	*Regnskab*	*Afvigelse*	*Videreførelse Ultimo*
Drift							
21.31.12	Det Kgl. Bibliotek	12 drift omkostningsbaseret	Udgifter	697,2	684,4	12,8	
			Indtægter	-116,6	-104,0	-12,6	
			I alt	580,6	580,4	0,2	30,8
Administrerede ordninger							
21.31.04	Digitale fag- og forskningsbibliotek	60 reservationsbevilling	Udgifter	216,4	228,1	-11,7	
			Indtægter	-210,9	-227,3	16,4	
			I alt	5,5	0,8	4,7	4,8

Kilde: Statens Koncernsystem

Under bibliotekets driftsbevilling, 21.31.13, er der på udgiftssiden tale om et mindreforbrug i forhold til bevillingen på godt 12,8 mio. kr., som modsvares af mindreindtægter i stort set samme størrelsesorden.

Afvigelsen kan især henføres til det førnævnte indtægtstab på 7 mio. kr. i forbindelse med COVID-19 og den tilpasning på udgiftssiden, som biblioteket som konsekvens heraf gennemførte.

For så vidt angår den administrerede tilskudsordning på 21.31.04, er der et merforbrug på knap 11,7 mio. kr., som er knyttet til underkonto 10. Licensvirksomhed. Merforbruget mod-svares af merindtægter på underkontoen i samme størrelsesorden, jf. de særlige bevillingsbestemmelser.

Det samlede mindreforbrug på 4,7 mio. kr. vedrører underkonto 20. Udvikling af digitale biblioteker. Mindreforbruget forventes anvendt i de kommende år til de projekter, der aftales med Kulturministeriet via bibliotekets rammeaftale.

4. BILAG

4. BILAG

4.1 NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE

TABEL 13. NOTE 1: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Tabel 13 - Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr., løbende priser	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Primobeholdning	6,9	1,4	8,2
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2021 (før afskr.)	6,9	1,4	8,2
Tilgang	0,0	0,0	0,0
Afgang	0,0	0,1	0,1
Kostpris pr. 31.12.2021 (før afskr.)	6,9	1,3	8,1
Akk. afskrivninger	3,0	1,3	4,2
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2021	3,0	1,3	4,2
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2021	3,9	0,0	3,9
Årets afskrivninger	1,3	-0,1	1,2
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	1,3	-0,1	1,2
Afskrivningsperiode/år	5-8	3	

Kilde: Statens Koncernsystem

	Udviklingsprojekter under opførelse
Primosaldo pr. 1.1. 2021	0,0
Tilgang	0,0
Nedskrivninger	0,0
Afgang	0,0
Kostpris pr. 31.12.2021	0,0

TABEL 14. NOTE 2: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Tabel 14 - Note 2: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Primobeholdning	1.068,3	0,0	7,1	2,8	105,5	1.183,7
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2021 (før afskr.)	1.068,3	0,0	7,1	2,8	105,5	1.183,7
Tilgang	0,0	0,0	0,2	0,0	2,7	2,9
Afgang	3,5	0,0	0,3	0,0	1,5	5,3
Kostpris pr. 31.12.2021 (før afskr.)	1.064,8	0,0	7,1	2,8	106,6	1.181,3
Akk. afskrivninger	392,5	0,0	5,9	1,5	100,6	500,5
Akk. nedskrivninger	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2021	394,0	0,0	5,9	1,5	100,6	502,0
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2021	670,8	0,0	1,2	1,3	6,1	679,3
Årets afskrivninger	22,8	0,0	0,0	0,4	3,3	26,6
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	22,8	0,0	0,0	0,4	3,3	26,6
Afskrivningsperiode/år	10/20/50		5-10	5	3/5/10	

Kilde: Statens Koncernsystem

	I gangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 01.01.2021	0,0
Tilgang	2,3
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	0,0
Kostpris pr. 31.12.2021	2,3

Kilde: Statens Koncernsystem

TABEL 14A. NOTE 3: HENSATTE FORPLIGTELSER

Tabel 14A Note 3. Hensatte forpligtelser	
Mio. kr.	
Hensat i 2021 til	Beløb
Hensættelse til SIT	2,1
Hensættelse fotoaftale	0,3
Hensættelse til reetabblering af lejemål	0,4
Hensættelse til skyldig, fratrådte medarbejdere	1,1
Hensættelse til åremålsansættelser	1,8
Hensættelser i alt	5,7

Kilde: Navision Stat

4.2 INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

TABEL 15. OVERSIGT OVER AKKUMULERET RESULTAT FOR INDTÆGTSDÆKKET VIRKSOMHED

Tabel 15. Oversigt over akkumuleret resultat af indtægtsdækket virksomhed				
	Ultimo	*Ultimo*	*Ultimo*	*Ultimo*
Løbende priser, Mio. kr.	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Digitaliseringsydelser	5,1	5,0	4,9	4,7
Bevaringsydelser	3,1	3,2	3,3	3,6
Sikringsydelser	1,4	1,4	1,4	1,6
IT Hosting	3,1	3,4	3,6	4,1
Biblioteksydelser	4,9	5,4	6,2	6,2

Kilde: Internt regnskab

4.3 TILSKUDSFINANSIERET VIRKSOMHED

TABEL 16. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIEREDE AKTIVITETER (UNDER-KONTO 97)

Tabel 16. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (uk. 97)

Løbende priser, Mio. kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat	Overskud til videreførsel
Permanent fotohistorisk udstilling	0,0	-1,6	1,1	-0,5	-0,5
Den Skolehistoriske samling	-0,3	-0,7	0,9	0,2	-0,1
Artikler til alle	0,0	0,0	0,8	0,8	0,8
Isolering af kuldebro - Diamanten	-0,6	0,0	0,6	0,6	0,0
DEFF STAK	0,7	-1,3	0,6	-0,7	0,0
Open Science	0,0	-1,0	0,5	-0,5	-0,5
Skatteudstilling (Marina Abramovic)	-0,5	0,0	0,5	0,5	0,0
Permanent adgang	0,0	-3,0	0,4	-2,6	-2,6
UNGLI - nationale licenser	0,0	-0,7	0,4	-0,3	-0,3
Digitalisering af 1600-tals bøger	-1,0	0,0	0,4	0,4	-0,6
Øvrige projekter	-10,3	-7,1	3,5	-3,6	-13,9
I alt	-11,9	-15,5	9,5	-5,9	-17,9

Kilde: Internt regnskab

TABEL 16A. OVERSIGT OVER TILSKUDSFINANSIERET FORSKNINGSVIRKSOMHED (UNDERKONTO 95)

Tabel 16a Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (uk. 95)

Løbende priser, Mio. kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat	Overskud til videreførsel
Moravians of both Worlds (PhD)	0,5	0,0	0,6	0,6	1,1
Fra fortegnelse til UNESCO (PhD)	-1,4	0,0	0,5	0,5	-0,9
Maskinlæring til varsling af skadeligt bev.miljø	-0,4	0,0	0,4	0,4	0,0
Beasts to Craft: BioCodicology (EU)	-0,3	0,0	0,3	0,3	0,0
Musikalske versioneringspraksisser	-0,1	0,0	0,2	0,2	0,1
Flygtige scenekunstformer	-0,2	0,0	0,2	0,2	0,0
Mellem kunsten og bogen	0,0	-0,2	0,2	0,0	0,0
Venligboerne	-0,2	0,0	0,2	0,2	0,0
Øvrige projekter	-0,2	-0,3	0,2	-0,1	-0,4
I alt	-2,2	-0,5	2,7	2,2	0,0

Kilde: Internt regnskab

4.4 IT-OMKOSTNINGER

TABEL 17. IT-OMKOSTNINGER, MIO. KR.

Tabel 22. It-omkostninger, mio. kr.	
Sammensætning	Mio. kr.
Interne personaleomkostninger til it (it-drift/-vedligehold/-udvikling)	31,7
It-systemdrift	18,2
It-vedligehold	1,2
It-udviklingsomkostninger	3,6
Udgifter til it-varer til forbrug	2,0
i alt	56,6

Kilde: Statens Koncernsystem og internt regnskab

4.5 DOKUMENTATIONSNOTAT VEDR. DISPOSITIONER PÅ § 21.31.04.

Dokumentationsnotat vedr. dispositioner på § 21.31.04. Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek, underkonto 20

Hovedkonto 21.31.04. Drift og udvikling af det digitale fag- og forskningsbibliotek blev etableret i forbindelse med finansloven for 2020 som følge af akt. 114 af 4. april 2019 om overførsel af opgaver fra Danmarks Fag- og Forskningsbibliotek til Det Kgl. Bibliotek.

Bevillingen, der er en reservationsbevilling, administreres af Det Kgl. Bibliotek.

I dette notat redegøres der for Direktionens dispositioner på underkonto 20. Udvikling af digitale biblioteker. Underkontoen vedrører tilskud, der ifølge finansloven skal anvendes til aktiviteter, der bidrager til udviklingen af det digitale fag- og forskningsbibliotek, herunder udvikling af et fælles netværk af informationsressourcer, fælles udviklingsprojekter, fælles driftsløsninger og faciliteter, der understøtter dansk uddannelse og forskning.

Disponibel ramme og overblik over dispositioner

Bevillingen på underkontoen var på 5,5 mio. kr. i 2021. Hertil kom et tilbageløb på gamle projekter fra det tidligere DEFF-sekretariat på knap 0,8 mio. kr., så den samlede disponible ramme var på 6,3 mio. kr.

Heraf blev der i 2021 anvendt i alt 1,6 mio. kr., jf. nedenfor.

	Projekt	Beløb
a)	UNGLI, flere projekter	0,65
b)	Permanent adgang til E-ressourcer	0,17
c)	Artikler til alle	0,75
	I alt	1,58

Ad a) UNGLI-projekter

UNGLI står for Ungdomsuddannelsernes Licensservice, som drives af Det Kgl. Bibliotek. Det fremgik således af forarbejderne til Akt. 114, at 1 mio. kr. af de 5,5 mio. kr., som blev overført til 21.31.04., skulle anvendes til arbejdet med licenser for ungdomsuddannelserne.

Forbruget i 2021 vedrører markedsføring samt køb af licenser, herunder pilotprojekter.

At der i 2021 "kun" er brugt 0,65 mio. kr. skal ses i sammenhæng med, at gennemførte pilotprojekter havde et uventet lavt omkostningsforbrug. Mindreforbruget vil blive søgt udlignet i de kommende år, så der set over en årrække anvendes 1 mio. kr. til UNGLI pr. år.

Dispositionerne af UNGLI-midlerne foretages i samarbejde med Ungdomsuddannelsernes Licensudvalg, hvor Undervisningsministeriet, Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og andre interessenter er repræsenteret.

Ad b) Permanent adgang til e-ressourcer

Projektets formål er at sikre permanent adgang til den e-ressourceportefølje (e-tidsskrifter og e-bøger), som er indkøbt til universiteterne, uafhængig af leverandørernes adgang. Samtidig sikres langtidsbevaring af universiteternes e-ressource porteføljer.

Servicen er i første omgang rettet mod de universiteter, som biblioteket selv betjener, men vil på sigt blive tilbudt nationalt til øvrige biblioteker.

Det flerårige projekt indgår i rammeaftalen med Kulturministeriet, jf. rammeaftalens resultatmål 2.

Ad c) Artikler til alle

Det flerårige projekt Artikler til alle har til formål på sigt at udvikle et landsdækkende tilbud, der skal give både de brugergrupper, som Det Kgl. Bibliotek allerede betjener, samt nye brugergrupper mulighed for ad hoc-adgang til artikler, der udgives i digitale tidsskrifter, gennem anvendelse af nye og supplerende indkøbsmetoder.

Projektet er en del af rammeaftalens pkt. 6, hvorefter biblioteket vil øge borgernes brug af bibliotekets landsdækkende tilbud.

Videreførsel

De uforbrugte midler pr. ultimo på 4,7 mio. kr. på underkontoen vil efter aftale med Kulturministeriet blive anvendt til videreførelse af bl.a. permanent adgang samt til andre projekter, der falder ind under formålet med midlerne.